संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांचे कार्यालय
मु.पो.ता.वैराट रोड, चिखलदरा ता.चिखलदरा जि.अमरावती पिन-444 807
ई-मेल-principal.mfrc933@gmail.com फोन नं.07220-230230

जा.क्रमांक:कक्ष:-03/सं.व.प्र.सं.चि./शिलि/ 428 /2025-26 चिखलदरा 444 807, दिनांक:- 23.2.2026

प्रति,
मा. उप वनसंरक्षक,
(शिक्षण व प्रशिक्षण)
म.रा.पुणे.

विषय:- माहे जानेवारी 2026 ची वन शैक्षणिक वार्ता सादर करणे बाबत.
संदर्भ:- आपले कार्यालयीन पत्र क्रमांक : कक्ष-1/प्रशिक्षण/187/2025-26 दिनांक 25/06/2025.

उपरोक्त संदर्भीय पत्रान्वये वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील सरळ सेवा प्रविष्ठ नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी तुकडी क्रमांक 63 मधील प्रशिक्षणार्थीचे व वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत वनपाल व लिपीक / लेखापाल यांचे 30 व 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत कालावधी प्रशिक्षणामधील प्रशिक्षणार्थींचे कार्यक्रम संबंधाने सुरु असलेल्या विविध प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा दिनांक 01/01/2026 ते 31/01/2026 पर्यंतचा मासिक शैक्षणिक अहवाल सोबत सहपत्रित करुन अवलोकनार्थ व पुढील आवश्यक त्या कार्यवाहीस्तव सविनय सादर.

सहपत्र:- वरील प्रमाणे. (पेज क्र. 01 ते 61)

(कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे)
संचालक,
वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.

प्रतिलिपी :- मा. अप्पर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (संशोधन, शिक्षण व प्रशिक्षण) म.रा.चंद्रपूर यांना माहितीस सविनय सादर.

(कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे)
संचालक,
वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.

Scanned with OKEN Scanner

* प्रस्तावना *

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा ही महाराष्ट्र राज्यातील वन विभागाच्या प्रशिक्षण क्षेत्रातील एक **अग्रगण्य व मान्यताप्राप्त** संस्था आहे. संस्थेमार्फत नवनियुक्त व कार्यरत वन कर्मचाऱ्यांना **गुणवत्तापूर्ण** आणि **शिस्तबध्द** प्रशिक्षण प्रदान करण्याचे कार्य सातत्याने करण्यात येते.

दिनांक 01/10/2025 पासुन संस्थेमध्ये सरळ सेवा नवनियुक्त अप्रशिक्षित **वनरक्षक** प्रशिक्षणार्थी **तुकडी क्र**. 63 यांचे सहा महिन्याचे **निवासी प्रशिक्षण** सुरु करण्यात आले आहे. यासोबतच, **कॅम्पा योजने** अंतर्गत **वनपाल** यांचे 30 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षण (प्रशिक्षण कालावधी दि. 23/12/2025 ते 21/01/2026) व **लिपीक / लेखापाल** यांचे 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षण (प्रशिक्षण कालावधी दि. 15/12/2025 ते 28/01/2026) या कालावधीमध्ये **एकुण 02 सत्रांमध्ये** प्रशिक्षण आयोजीत करण्यात आले.

दिनांक 01/01/2026 **ते** 31/01/2026 या कालावधीत, संस्थेच्या **संचालक, कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे,** यांच्या सक्षम नेतृत्व व मार्गदर्शनाखाली प्रशिक्षणार्थींसाठी विविध शैक्षणिक, प्रात्यक्षिक, कौशल्यविकास व वनसंवर्धनास पूरक उपक्रम राबविण्यात आले. प्रशिक्षणाच्या गुणवत्तेस चालना देणारे आणि प्रशिक्षणार्थींचा सर्वांगीण विकासास हातभार लावणारे हे उपक्रम नियोजित व शिस्तबध्द पध्दतीने पार पडले.

सदर मासिक शैक्षणिक अहवालामध्ये दिनांक 01/01/2026 **ते** 31/01/2026 या कालावधीत राबविण्यात आलेल्या प्रशिक्षण उपक्रमांचा संक्षिप्त आढावा देण्यात आलेला आहे.

या अहवालाचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे प्रशिक्षण कार्यक्रमातील विविध शैक्षणिक व प्रात्यक्षिक घटकांची स्पष्ट, शिस्तबध्द आणि कालानुक्रमिक नोंद सादर करणे. या माध्यमातून संस्थेतील प्रशिक्षणाची कार्यपध्दती, प्रशिक्षणार्थींची प्रगती, सत्रांची परिणामकारकता, तसेच एकंदर शैक्षणिक वातावरण यांचा समावेश असलेली संपूर्ण माहिती वरिष्ठ अधिकाऱ्यांपर्यंत पोहोचवणे अपेक्षित आहे.

हा अहवाल पुढील प्रशिक्षण सत्रांच्या नियोजनासाठी मार्गदर्शक ठरणारा असून, प्रशिक्षणाच्या गुणवत्ता नियंत्रणात तसेच धोरणात्मक निर्णय प्रक्रियेस सहाय्यक ठरेल. संस्थेमध्ये सुरु असलेल्या प्रशिक्षण उपक्रमांची पारदर्शक, संक्षिप्त व विश्लेषणात्मक माहिती या अहवालाच्या माध्यमातून प्रस्तुत करण्यात आलेली आहे.

* अनुक्रमणिका *

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	पेज नं.
01	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 प्रथम विदर्भ अभ्यास दौरा. (दि. 05/01/2026 ते 13/01/2026)	3 ते 10
02	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 द्वितीय सत्र अभ्यासक्रम.	11 ते 13
03	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांची WCT या विषयावर Workshop. (दि. 20/01/2026) (प्रशिक्षणाव्यतीरीक्त)	14
04	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांना GPS व GIS या विषयावर प्रशिक्षण. (दि. 23/01/2026) (प्रशिक्षणाव्यतीरीक्त)	15
05	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांना रोपवन या विषयावर प्रशिक्षण. (प्रशिक्षणाव्यतीरीक्त)	16
06	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांचा कवायत व खेळ माहे जानेवारी 2026.	17 ते 24
07	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांचा संस्थेतील क्षेत्रीय कामे माहे जानेवारी 2026.	25 ते 26
08	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांचा संस्थेतील परीसरामध्ये क्षेत्रीय अभ्यास दौरा. (दि. 22/01/2026)	27
09	MSTrIPES Ecological APP बाबत कार्यशाळा. (दि. 02/01/2026)	28
10	सावित्रीबाई फुले यांची जयंती. (दि. 03/01/2026)	29
11	जिजाऊ माँ साहेब व स्वामी विवेकानंद यांची जयंती. (दि. 12/01/2026)	30
12	नेताजी सुभाषचंद्र बोस व बाळासाहेब ठाकरे यांची जयंती. (दि. 23/01/2026)	31
13	प्रजासत्ताक दिवस 26 जानेवारी 2026.	32
14	रक्तदान शिबीर. (दि. 27/01/2026)	33
15	वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र.63 यांची विदर्भ अभ्यास दौरा परीक्षा. (दि.29/01/26)	34
16	हुतात्मा दिवस. (दि. 30/01/2026)	35
17	वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपिक / लेखापाल व वनपाल यांचे 30 व 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षण कार्यक्रम. (माहे जानेवारी 2026)	36 ते 59
18	वृत्तपत्र कात्रणे.	60 ते 61

01. नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 चा विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा कार्यक्रम. (दि. 05/01/2026 ते 13/01/2026)

(ज्ञानगंगा अभयारन्य)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी तुकडी क्र. 63 चे सर्व प्रशिक्षणार्थी यांचा दिनांक **05/01/2026 ते 13/01/2026** या कालावधी मध्ये **विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा** आयोजित करण्यात आला होता. सदर कालावधी मध्ये सर्व प्रशिक्षणार्थी यांनी दौऱ्या दरम्यान खालील प्रमाणे विविध ठिकाणांवर भेट दिली.

अ.क्र.	दिनांक व वार	भेटीचे ठिकाण	भेटीचे कारण
01	05/01/2026 सोमवार	**ज्ञानगंगा अभयारण्य खामगाव**	ज्ञानगंगा अभयारण्यात भेट देऊन वन जमिनीवरील चराई नियंत्रणासाठी केलेल्या प्रयत्नांचा अभ्यास करणे व चराई युनिट्स ची माहितीअधिकारी परिक्षेत्र वन, खामगाव परिसरातील सामाजिक वनिकरणाच्या रोडसाईड रोपवन गट लागवड कामाला भेट.
02	06/01/2026 मंगळवार	**शेगाव ते लोणार सरोवर**	लोणार सरोवर येथील सरोवर परिसरातील वनसंवर्धन व जैव विविधता अभ्यास करणे.
03	07/01/2026 बुधवार	**यवतमाळ ते पांढरकवडा टिपेश्वर अभयारण्य**	यवतमाळ वनपरीक्षेत्रातील उमरडा येथील नैसर्गिक चंदन वृक्षाच्या भागास भेट व नर्सरी कामे तसेच जल संधारण वन्यजीव संवर्धन व वनक्षेत्र सुरक्षा कामांचा अभ्यास करुन टिपेश्वर अभयारण्यास भेट व सफारी करुन आंतरराज्यीय पिंपळखुटी नाका, पिंपळखुटी भेट.
04	08/01/2026 गुरुवार	**वन अकादमी चंद्रपूर/ विसापुर बॉटनीकल गार्डन**	वनस्पतींच्या प्रजातींच्या विविधता, त्यांची पर्यावरणीय भूमिका आणि वनस्पति संवर्धनाचे महत्व जाणून घेण्यासाठी विसापूर येथील बॉटनीकल गार्डनला भेट. संचालक, वन अकादमी चंद्रपूर यांचेशी भेट.
05	09/01/2026 शुक्रवार	**ताडोबा**	1. ताडोबा अंधारी व्याघ्र प्रकल्प भेट. इको टुरिझम व पर्यटणामध्ये स्थानिकांचा सहभाग, मानव वन्यजीव संघर्ष व अवैध शिकार या मधील आव्हानांबद्दल अभ्यास व समस्या प्रभावीपणे मधील हाताळण्याबाबत माहिती घेणे. 2. वन्यजीव संवर्धन आणि व्यवस्थापन बाबत अभ्यास. 3. वाघांचा मागोवा आणि निरीक्षण करुन नोंद घेण्यामध्ये वनरक्षकांची भूमिका.
06	10/01/2026 शनिवार	**नवेगाव बांध**	1. प्रवासादरम्यान ब्रम्हपुरी आणि वडसा येथील वृक्षारोपन आणि रोपवाटिकेला भेट. 2. नवेगावबांध येथील पर्यटन संकुलास भेट आणि पर्यटन अभ्यास.
07	11/01/2026 रविवार	**राष्ट्रीय उद्यान व पुनर्वसन गावास भेट**	1. नवेगाव राष्ट्रीय उद्यानाला भेट आणि जलीय परिसंस्थेचे व्यवस्थापन कसे केले जाते याचा अभ्यास करणे. 2. राष्ट्रीय उद्यानातील गावांचा स्वेच्छिक पुनरवसनाच्या प्रक्रियेचा

			आणि परिणामांचा अभ्यास करणे. 3. शिकार विरोधी शिबिर आणि एम स्ट्रिप पेट्रोलिंगच्या कार्याचा अभ्यास करणे.
08	12/01/2026 सोमवार	**नागपूर सालेकसा चुलबंद**	1. वन विकास महामंडळाच्या चुलबंद नर्सरीला भेट देणे. 2. सालेकसा येथील स्थानिक नागरिकांनी केलेल्या पर्यावरणीय उपक्रमांचे व हाजरा फॉल व्यवस्थापन याबाबतचा अभ्यास.
09	13/01/2026 मंगळवार	**T.T.C सेंटर गोरेवाडा**	गोरेवाडा येथील Transit Treatment Center येथे भेट. पुढील प्रवास वन प्रशिक्षण संस्था चिखलदरा.

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा

(गोरेवाडा येथील Transist Treatment Centre)

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा (गोरेवाडा येथील Transist Treatment Centre)

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा

(महाराष्ट्र अंधश्रध्दा निर्मूलन)

(सालेकसा येथील हाजरा फॉल)

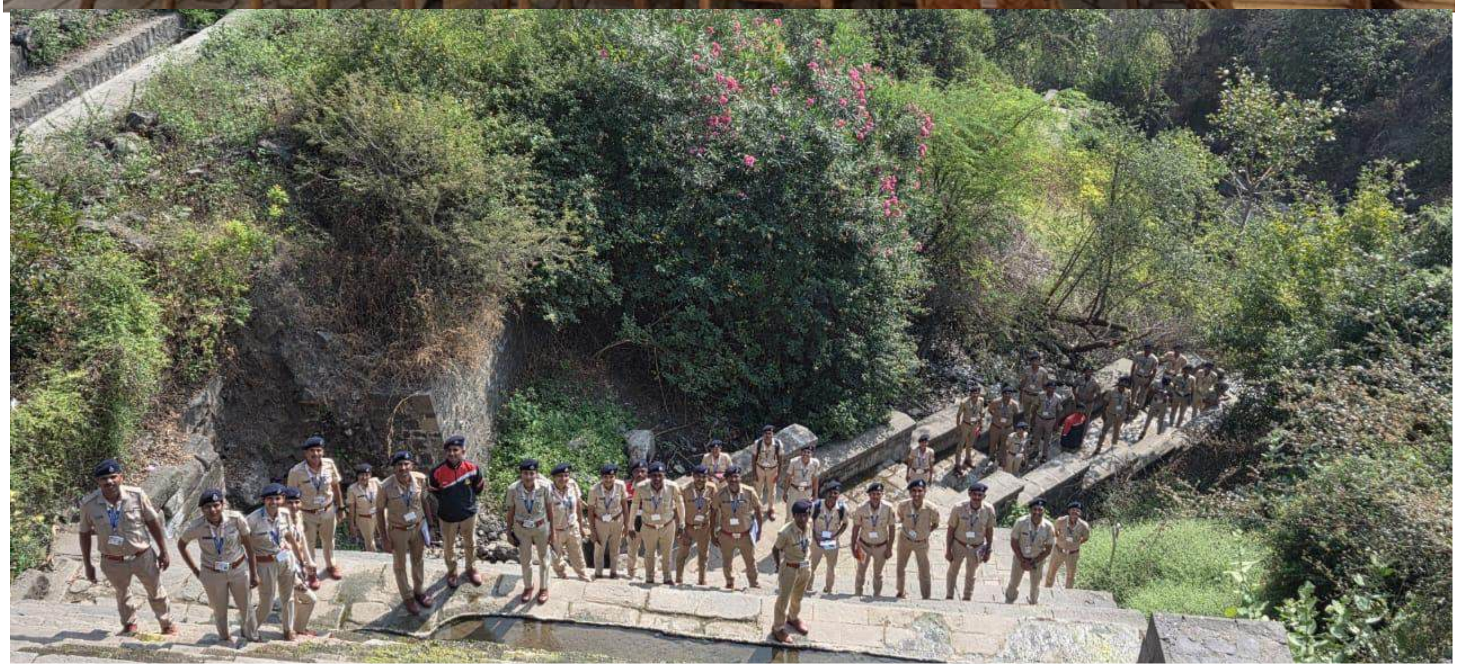

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा (सालेकसा येथील हाजरा फॉल)

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा

(सालेकसा येथील हाजरा फॉल)

(चुलबंद नर्सरी)

विदर्भ शैक्षणिक अभ्यास दौरा
बॉटनीकल गार्डन विसापुर

02. नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63
द्वितीय सत्र अभ्यासक्रम.

वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 द्वितीय सत्र अभ्यासक्रम.

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे **दि. 01/10/2025** पासुन नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी **सत्र क्र. 63** यांच्या **सहा महिने** कालावधी प्रशिक्षणातील पथम सत्र पुर्ण झाले असुन द्वितीय सत्राला सुरुवात झाली असुन सदर प्रशिक्षणार्थींचा **द्वितीय सत्र** अभ्यासक्रम खाली दिलेल्या तक्ता प्रमाणे सुरु करण्यात आले.

सरळ सेवा प्रविष्ठ अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षण सत्र क्र. 63 (कालावधी दि. 01/10/2025 ते 29/03/2026)			
अ. क्र	**विषय**	**व्याख्याते**	**विषयनिहाय माहिती**
01	**कवायत**	श्री. एस.एस. आकेवार, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा. श्री. महादेव धुर्वे (कत्रांटी क.शि. व.प्र.सं.चिखलदरा) श्री. नितीन बघाये (कत्रांटी क.शि. व.प्र.सं.चिखलदरा)	**कवायत व खेळ (**Drill and Sports) प्रशिक्षणार्थ्यांना शारीरिक क्षमतेसाठी दैनिक कवायत व विविध खेळांचे प्रशिक्षण देण्यात आले. यामध्ये पथसंचलन, व्यायाम, लष्करी शिस्त, तसेच फुटबॉल, व्हॉलीबॉल इत्यादी खेळांचा समावेश होता. **उद्देश:** शारीरिक तंदुरुस्ती, टीमवर्क, व शिस्त यांचे महत्त्व पटवून देणे.
02	**वनसंरक्षण**	श्री. एस. एन. गुल्हाने, सहा. वनसंरक्षक (से.नि.)	**उद्देश**: वन संपदेचे तोड, अतिक्रमण, तस्करी व वनआग यापासून संरक्षण करणे. जैवविविधतेचे संवर्धन करणे. वनरक्षकांची जबाबदारी, अधिकार व कर्तव्यांची जाणीव करुन देणे. **मुख्य घटक**: वनआग प्रतिबंध व नियंत्रण. अवैध वृक्षतोड व वाहतूक रोखणे. अतिक्रमण प्रतिबंध. वन्यजीव संरक्षण. वन कायदे व नियम (वन अधिनियम, वन्यजीव संरक्षण अधिनियम) गस्त व संरक्षणात्मक उपाय.
03	**संयुक्त वनव्यवस्थापन**	श्री. एस. बी. धर्माधिकारी, सहा. वनसंरक्षक, (से. नि.)	**उद्देश** : स्थानिक लोकांचा वनसंवर्धनात सहभाग वाढवणे. वन व ग्रामस्थ यांच्यात सहकार्य निर्माण करणे. वनसंपत्तीचा शाश्वत वापर सुनिश्चित करणे. **मुख्य घटक** : संयुक्त वन व्यवस्थापन संकल्पना. वन संरक्षण समित्या (VSS) ग्रामस्थांचे हक्क व जबाबदाऱ्या. वनविभागाची भूमीका. लाभ वाटप प्रणाली. सामाजिक वनीकरणाशी संबंध.
04	**वनव्यवस्थापन**	कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	**उद्देश** : वनसंपत्तीचा नियोजित व शाश्वत वापर करणे. वनांचे उत्पादन व संरक्षण यामध्ये समतोल साधणे. दीर्घकालीन वन व्यवस्थापन नियोजन समजून घेणे. **मुख्य घटक**: कार्ययोजना (Working Plan) वन क्षेत्रांचे वर्गीकरण. तोड व पुनरुत्पादन पध्दती. वन नोंदी व अभिलेख. निरीक्षण व मूल्यांकन. वनरक्षकांची भूमिका.
05	**वनउपयोगिकरन**	श्री. आर. बी. गिरी, वनपरिक्षेत्र अधिकारी, (से. नि.)	**उद्देश : वन उपयोगिता (**Forest Utilization) वनसंपत्तीचा शाश्वत उपयोग कसा करावा हे शिकवण्यात आले. **मुख्य घटक**: इंधन, औषधी वनस्पती, बांबू, गवत यांचा उपयोग स्थानिक समुदायाचा सहभाग बाजारपेठेतील मागणी व पूर्ती व्यवस्थापन.
06	**लेखा व कार्यालयीन कामकाज पध्दती**	श्री. जी.टी.महाजन, लेखाधिकारी, (से. नि.)	**लेखा व कार्यप्रणाली (**Accounts and Procedure) वनविभागातील आर्थिक व्यवहार व प्रशासकीय प्रक्रिया समजावून देण्यात आली. अभ्यासाचे भाग: लेखा पुस्तिका व नोंदी, सरकारी निधीचा उपयोग, बजेट तयार करणे, रिपोर्ट लेखन व सादरीकरण.
07	**वनसर्व्हेक्षण**	श्री. एस. व्ही. कुंभकर्ण सर.	**उद्देश**: 1. वनक्षेत्राचे मोजमाप करणे. 2. वनसंपत्तीचे मुल्यांकन. 3. वन व्यवस्थापनासाठी माहिती मिळवणे. 4. वनसंरक्षण व संवर्धन. 5. वनविकास व नियोजन. 6. शासकीय नोंदी व कायदेशीर उपयोग. **मुख्य घटक** : 1. क्षेत्र सर्व्हेक्षण. 2. नकाशा तयार करणे. 3. नमुना पध्दत. 4. वृक्ष मोजमाप. 5. रिमोट सेन्सिंग व GIS. 6. डेटा संकलन व विश्लेषण. 7. वन प्रकार वर्गीकरण.
08	**संगणक**	श्री. आनंद पिडीआर, तालुका व्यवस्थापक, आपले सेवा केंद्र, पंचायत समिती चिखलदरा.	**संगणक (**Computer) प्रशिक्षणार्थ्यांना संगणकाचे मूलभूत ज्ञान देण्यात आले. **अभ्यासाचे मुद्दे:** MS Office (Word, Excel, Power Point) ई-मेल व इंटरनेट वापर , वनविभाग संबंधित सॉफ्टवेअरचा उपयोग **उद्देश:** कार्यालयीन कामकाजात तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर.

या अभ्यासक्रमामुळे प्रशिक्षणार्थीला वनव्यवस्थापन, पर्यावरण संरक्षण, जैवविविधतेचे संवर्धन आणि कायदेशीर चौकटीत राहून वनसेवा कार्यक्षमतेने पार पाडण्याची क्षमता प्राप्त होते. यामुळे नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षकांना प्रत्यक्ष क्षेत्रात काम करताना आवश्यक ज्ञान, कौशल्य व जबाबदारीची जाणीव होते. हे प्रशिक्षण कार्यक्षम, शिस्तबध्द व जबाबदार वनरक्षक घडवण्यासाठी उपयुक्त ठरते. वरील सर्व विषय वनरक्षक प्रशिक्षणाचा मूलभूत पाया आहेत.

03. **वनरक्षक सत्र क्र.** 63 **मधील प्रशिक्षणार्थी यांची** WCT **या विषयावर** Workshop

(**दि.** 20/01/2025)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी तुकडी क्र. 63 चे सर्व प्रशिक्षणार्थी यांना **श्री. गणेश होनवाड** रा. बेंगलोर (Senior Program Manager, Training & Capacity Building) व्याख्याते यांनी **Wild Surakshe- Public Health and Safety Programme** या विषयावर प्रशिक्षणार्थींना प्रशिक्षण दिले.

या प्रशिक्षणाचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे वनरक्षक प्रशिक्षणार्थींमध्ये सार्वजनिक आरोग्य, वैयक्तिक सुरक्षितता आणि वनक्षेत्रात काम करताना उद्भावणाऱ्या आरोग्यविषयक संकटापासून बचाव याबाबतची जागरुकता निर्माण करणे होय.

सत्रामध्ये समाविष्ट केलेले महत्वाचे मुद्दे:

1. **सार्वजनिक आरोग्याचे मूलतत्व:** स्वच्छता व व्यक्तिगत आरोग्याची काळजी संसर्गजन्य रोग व त्यांचे प्रतिबंध.

2. **वनामध्ये सुरक्षिततेचे उपाय:** वन्यप्राण्यांपासून संरक्षण सर्पदंश आणि विषारी कीटकांपासून संरक्षण प्राथमिक उपचार प्रशिक्षण.

3. **आपत्कालीन परिस्थितीत कृती योजना:** अग्निशमन उपाय आपत्कालीन संपर्क यंत्रणा जलप्रदूषण आणि अन्न विषबाधेपासून प्रतिबंध.

4. **मानसिक आरोग्य व ताण व्यवस्थापन:** वनसेवेत मानसिकतणाव व्यवस्थापनाचे तंत्र.

प्रशिक्षणाचा उद्देश: प्रशिक्षणार्थींना वन क्षेत्रातील प्रत्यक्ष कामकाजासाठी शारीरिक व मानसिक दृष्टिकोनातून सक्षम बनवणे. आपत्कालीन परिस्थितींना सामोरे जाण्याची तयारी करून घेणे. आरोग्यविषयक आणि सुरक्षा संदर्भातील मूलभूत ज्ञान प्रदान करणे.

04. **वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी यांना** GPS **व** GIS **या विषयावर प्रशिक्षण**.

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी तुकडी क्र. 63 चे सर्व प्रशिक्षणार्थी यांना श्री. एन. व्हि. कुंभकर्ण,(से.नि. सहा.वनसंरक्षक) यांनी **GPS व GIS** या विषयावर प्रशिक्षण दिले.

वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी यांना दिलेल्या **जी.पी.एस.** (Global Positioning System) **आणि जी.आ.एस.** (Geographical Information System) विषयावरील प्रशिक्षणामुळे त्यांच्या तांत्रिक ज्ञानात आणि क्षेत्रीय कार्यक्षमतेत लक्षणीय वाढ झाली आहे. या प्रशिक्षणातून पशिक्षणार्थींना जंगल क्षेत्राचे अचूक सर्वेक्षण, नकाशे तयार करणे, सिमारेषा ओळखणे, वनक्षेत्रातील बदलांचा मागोवा घेणे तसेच संसाधन व्यवस्थापनासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर करण्याची कौशल्ये प्राप्त झाली. यामुळे वनसंवर्धन, वनसंपत्तीचे शाश्वत व्यवस्थापन आणि गुन्हे प्रतिबंध या सर्वच कार्यांमध्ये अचूकता, पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता वाढली आहे. या प्रशिक्षणाचा परिणाम म्हणून वनरक्षक अधिक तांत्रिकदृष्ट्या सक्षम, जबाबदार आणि आधुनिक पध्दतीने कार्य करणारे झाले आहेत, ज्याचा थेट फायदा वन विभागाच्या उद्दिष्टपूर्तीस आणि पर्यावरण संवर्धनास होणार आहे.

05. **वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी यांना रोपवन या विषयावर प्रशिक्षण**.

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी तुकडी क्र. 63 चे सर्व प्रशिक्षणार्थी यांना श्री. एस. एन. गुल्हाने, सहा. वनसंरक्षक (से.नि.) यांनी **रोपवन** या विषयावर प्रशिक्षण दिले.

नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांना रोपवन विषयाचे सखोल व व्यवहार्य ज्ञान देणे हे या प्रशिक्षणाचे मुख्य उद्दिष्ट होते. प्रशिक्षणाद्वारे त्यांना बीज संकलन, प्रक्रिया, साठवण, रोपवाटिका व्यवस्थापन, योग्य लागवड तंत्र, पाणी व खत व्यवस्थापन तसेच कीड-रोग नियंत्रण या सर्व बाबींची माहिती देण्यात आली. वनसंवर्धन, पर्यावरण संरक्षण आणि जैवविविधतेचे जतन यामध्ये रोपवनाचे महत्व समजावून सांगण्यात आले. तसेच शासकीय वृक्षलागवड मोहिमा प्रभावीपणे राबविणे, नोंदवही लेखन, कामाचे नियोजन व प्रत्यक्ष क्षेत्रीय काम करताना जबाबदारीने कर्तव्य पार पाडणे यासाठी त्यांना सक्षम बनविणे हे देखील या प्रशिक्षणाचे महत्वाचे उद्दिष्ट होते.

06. वनरक्षक सत्र क्र. 63 मधील प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ.(माहे जानेवारी 2026)

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ

नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक यांचे 6 महिने कालावधी प्रशिक्षणादरम्यान प्रशिक्षणार्थींना विविध व्यायामाचे प्रकार शिकवण्यात येतात. यामध्ये प्रशिक्षणार्थ्यांमध्ये उत्साह, आत्मविश्वास, संघ भावना तसेच सहकार्य वाढल्याचे प्रकर्षाने जाणवले.

सदर प्रशिक्षणार्थींना श्री. एस.एस. आकेवार, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा व श्री. महादेव धुर्वे, कंत्राटी सहा. कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांनी योग्य ते मार्गदर्शन केले.

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ.

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ.

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ.

प्रशिक्षणार्थींचे कवायत व खेळ.

07. वनरक्षक सत्र क्र.63 मधील प्रशिक्षणार्थींचे संस्थेतील क्षेत्रीय कामे. (माहे जानेवारी 2026)

ओपन जिम येथील साफ सफाई (दि. 03/01/2026)

वनरक्षक सत्र क्र.63 मधील प्रशिक्षणार्थींचे संस्थेतील क्षेत्रीय कामे.(माहे जानेवारी 2026)

मेसच्या मागच्या परीसराची साफसफाई (दि. 24/01/2026)

08. वनरक्षक सत्र क्र. 63 मधील प्रशिक्षणार्थींचे द्वितीय सत्र अभ्यासक्रमादरम्यान संस्थेतील परीसरामध्ये क्षेत्रीय अभ्यास दौरा. (दि. 22/01/2026)

(विषय: वनसर्व्हेक्षण, व्याख्याते श्री. एस. व्ही. कुंभकर्ण सर.)

01. वनक्षेत्राचे मोजमाप करणे. 02. वनसंपत्तीचे मुल्यांकन. 03. वन व्यवस्थापनासाठी माहिती मिळवणे. 04. क्षेत्र सर्व्हेक्षण. 05. नकाशा तयार करणे. 06. नमुना पध्दत. 07. वृक्ष मोजमाप.

09. **गुगामल वन्यजीव विभाग, चिखलदरा यांच्या मार्फत** MSTrIPES Ecological APP **बाबत कार्यशाळा**.

(दि. 02/01/2026)

पर्यावरण संरक्षण व जैवविविधतेची माहिती एकत्रितपणे नोंदवण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने **MSTrIPES Ecological APP** विकसित केली आहे. ही ॲप आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या साहाय्याने वृक्ष व वनस्पतीविषयक माहिती डिजिटल स्वरुपात संकलित करण्यासाठी वापरली जाते.

MSTrIPES Ecological APP ही वन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांची अधिकृत मोबाइल ॲप आहे. या ॲपच्या माध्यमातून राज्यातील विविध भागांतील झाडे, वनस्पती व पर्यावरणीय घटकांची नोंद केली जाते. ही प्रणाली पर्यावरणीय माहिती व्यवस्थापनासाठी उपयुक्त आहे.

MSTrIPES Ecological APP **चे मुख्य उद्दिष्ट**:

- वृक्ष व वनस्पतींची अचूक व शास्त्रीय माहिती संकलित करणे.
- डिजिटल पध्दतीने पर्यावरणीय नोंदी ठेवणे.
- जैवविविधता संवर्धनासाठी आधारभूत माहिती उपलब्ध करून देणे.
- पर्यावरणीय नियोजन व अभ्यासासाठी डेटाचा वापर करणे.

ॲपची वैशिष्ट्ये:

- मोबाइलवरुन थेट माहिती नोंद करण्याची सुविधा.
- GPS च्या सहाय्याने अचूक स्थान नोंद.
- झाडांचे फोटो अपलोड करण्याची सोय.
- पर्यावरणीय माहिती सुरक्षित व डिजिटल स्परुपात साठवण.
- माहितीचे विश्लेषण व भविष्यातील वापरासाठी उपयुक्तता.

ॲपचे महत्व:

MSTrIPES Ecological App मुळे पर्यावरण संरक्षणाच्या कामाला गती मिळते.

- वृक्षसंवर्धनासाठी उपयुक्त ठरते.
- पर्यावरण अभ्यास व संशोधनासाठी आधार देते.
- शासनाच्या पर्यावरणीय धोरणांना मदत करते.

निष्कर्ष:

MSTrIPES Ecological App ही पर्यावरणीय माहिती संकलनासाठी एक महत्वाची डिजिटल प्रणाली आहे. या ॲपच्या माध्यमातून पर्यावरण संरक्षण, वृक्षगणना व जैवविविधता संवर्धन यासाठी प्रभावीपणे कार्य करता येते.

10. **सावित्रीबाई फुले यांची जयंती (दिनांक** 03/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दि. 03/01/2026 रोजी **सावित्रीबाई फुले** यांची जयंती **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते आदरपुर्वक व अत्यंत उत्साहात साजरी करण्यात आली.

सावित्रीबाई फुले जयंतीच्या निमित्ताने त्यांचे कार्य स्मरणात ठेवणे हे आपल्या सामाजिक कर्तव्याचा अविभाज्य भाग आहे. सावित्रीबाई फुले यांनी शिक्षण, स्त्रिसक्षमीकरण आणि सामाजिक समतेसाठी केलेले कार्य भारतीय समाजाच्या प्रगतीसाठी दिशादर्शक ठरले आहे. प्रतिकूल परिस्थितीतही त्यांना स्त्री शिक्षणाचा पाया मजबूत केला व अन्यायकारक सामाजिक रुढींना ठामपणे आव्हान दिले. त्यांचे विचार आजही समतामूलक, प्रगत आणि संवेदनशील समाजनिर्मितीस प्रेरणा देतात.

त्यांच्या कार्यातून प्रेरणा घेऊन संविधानात्मक मूल्यांवर आधारित समाज घडविण्यासाठी आपण सर्वांनी कटिबध्द राहणे आवश्यक आहे.

11. **जिजाऊ माँ साहेब व स्वामी विवेकानंद यांची जयंती (दिनांक** 12/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दि. 12/01/2026 रोजी **जिजाऊ माँ साहेब व स्वामी विवेकानंद** यांची जयंती **संचालक**, कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते आदरपुर्वक व अत्यंत उत्साहात साजरी करण्यात आली.

जिजाऊ माता व स्वामी विवेकानंद यांच्या जयंतीच्या निमित्ताने त्यांच्या राष्ट्रनिर्माणातील अमूल्य योगदानाचा गौरवपूर्वक स्मरण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. राजमाता जिजाऊ यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांसारखा आदर्श, प्रजाहितदक्ष व स्वराज्यनिष्ठ राजा घडविला. त्यांच्या संस्कारांतून धर्मनिष्ठा, स्वाभिमान, न्यायप्रियता व जनतेप्रती कर्तव्यभावना रुजली. जिजाऊ मातांचे जीवन स्त्रीशक्ती, मातृत्व आणि राष्ट्रसेवेचे प्रेरणादायी उदाहरण आहे.

स्वामी विवेकानंद यांनी भारतीय तत्वज्ञान, अध्यात्म आणि सांस्कृतिक मूल्ये जागतिक स्तरावर प्रभावीपणे मांडली. " उठा, जागे व्हा आणि ध्येय प्राप्त होईपर्यंत थांबू नका " हा त्यांचा संदेश आजही युवकांना आत्मविश्वास, चारित्र्य आणि राष्ट्रसेवेची प्रेरणा देतो. त्यांनी सामाजिक समता, मानवता आणि आत्मोन्नतीचा विचार समाजात दृढ केला.

जिजाऊ माता व स्वामी विवेकानंद यांचे विचार व कार्य हे राष्ट्राच्या वैचारिक आणि नैतिक अधिष्ठानाचे आधारस्तंभ आहेत. त्यांच्या जीवनातून प्रेरणा घेऊन नागरिकांनी संविधानिक मूल्ये, सामाजिक एकोपा व राष्ट्रीय एकात्मता जपण्याचा संकल्प करणे, हीच त्यांच्या जयंतीनिमित्त खरी आदरांजली ठरेल.

12. **नेताजी सुभाषचंद्र बोस व बाळासाहेब ठाकरे यांची जयंती**.
(**दिनांक** 23/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दि. 23/01/2026 रोजी **नेताजी सुभाषचंद्र बोस व बाळासाहेब ठाकरे** यांची जयंती **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते आदरपुर्वक व अत्यंत उत्साहात साजरी करण्यात आली.

नेताजी सुभाषचंद्र बोस व बाळासाहेब ठाकरे यांच्या जयंतीनिमित्त त्यांच्या राष्ट्रसेवा व समाजकार्यातील योगदानाचे स्मरण करणे महत्वाचे आहे. नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी भारतीय स्वातंत्र्यलढ्याला क्रांतिकारक दिशा दिली. त्यांचे धैर्य, देशप्रेम आणि बलिदानाची भावना भारतीय जनतेसाठी सदैव प्रेरणादायी राहिली आहे. आजाद हिंद सेनेच्या माध्यमातून त्यांनी स्वातंत्र्य प्राप्तीसाठी सशस्त्र संघर्षाचा मार्ग स्वीकारत " तुम मुझे खून दो, मैं तुम्हें आजादी दूँगा " असा आत्मविश्वासपूर्ण संदेश दिला. त्यांच्या विचारांतून राष्ट्रीय एकात्मता, शिस्त आणि राष्ट्रसाठी सर्वस्व अर्पण करण्याची भावना दृढ झाली.

बाळासाहेब ठाकरे यांनी आपल्या प्रभावी नेतृत्वशैलीतून समाजजीवनावर खोलवर प्रभाव टाकला. त्यांनी मराठी अस्मिता, स्वाभिमान व सामाजिक न्यायाच्या प्रश्नांना प्राधान्य दिले. त्यांच्या स्पष्ट विचारसरणीने आणि निर्भीड भूमिकेने जनतेत जागृती निर्माण केली. लोकशाही व्यवस्थेत जनतेचा आवाज बुलंद करण्याचे कार्य त्यांनी सातत्याने केले.

नेताजी सुभाषचंद्र बोस व बाळासाहेब ठाकरे यांचे कार्य राष्ट्रभक्ती, नेतृत्व आणि सामाजिक जाणीवेचे प्रतीक आहे. त्यांच्या विचारांतून प्रेरणा घेऊन देशहित, सामाजिक बांधिलकी व राष्ट्रीय एकात्मतेसाठी कार्य करणे, हीच त्यांच्या जयंतीनिमित्त खरी आदरांजली ठरेल.

13. **प्रजासत्ताक दिवस (दिनांक 26 जानेवारी 2026)**

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दिनांक 26 जानेवारी 2026 रोजी भारताचा प्रजासत्ताक दिन अत्यंत उत्साहात व शासकीय शिस्तीत साजरा करण्यात आला. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन संस्थेच्या प्रांगणात करण्यात आले होते. या प्रसंगी कु. मुक्माबाई वि टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते ध्वजारोहण संपन्न झाले. कार्यक्रमादरम्यान राष्ट्रगीत गायन करण्यात आले तसेच संविधानातील मूल्ये, राष्ट्रीय एकात्मता व कर्तव्यभावना यांचे महत्व अधोरेखित करण्यात आले. अधिकारी व कर्मचाऱ्यांचा सक्रिय सहभाग लाभला. या कार्यक्रमामुळे उपस्थितांमध्ये देशभक्तीची भावना दृढ होऊन संविधाननिष्ठा व शासकीय कर्तव्यांप्रती जागरुकता निर्माण झाली.

कार्यक्रमातील सहभागी:

- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 मधील सर्व प्रशिक्षणार्थी.
- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपीक / लेखापाल यांचे 45 दिवसीय पायाभूत प्रशिक्षणामधील सर्व प्रशिक्षणार्थी.
- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील सर्व अधिकारी / कर्मचारी.

14. **रक्तदान शिबीर (दिनांक** 27/01/2026)

प्रजासत्ताक दिनानिमित्त वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दिनांक 27/01/2026 रोजी वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा व शासकीय ग्रामीण रुग्णालय, चिखलदरा यांच्या संयुक्त विद्यमाने महारक्तदान व आरोग्य तपासणी **शिबीराचे** आयोजन करण्यात आले.

भारतीय प्रजासत्ताक दिनाचे औचित्य साधून, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे भव्य रक्तदान शिबीर आणि मोफत आरोग्य तपासणी शिबिराचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले. या उपक्रमातून सामाजिक बांधिलकी जपत वन विभागाच्या प्रशिक्षणार्थींनी आणि कर्मचाऱ्यांनी मोठ्या संख्येने सहभागी होऊन देशसेवेचा नवा आदर्श निर्माण केला. या उपक्रमात अनेकांनी रक्तदान करुन ‘ रक्तदान हेच सर्वश्रेष्ठ दान ’ हा संदेश दिला.

कार्यक्रमाचे मुख्य आयोजक संस्थेच्या संचालक, कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, यांच्या मार्गदर्शनाखाली हे शिबीर पार पडले. याकामी श्री. एस.एस. आकेवार, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांचे विशेष सहकार्य लाभले. तसेच श्रीमती. एस.डी. घाटे, वनरक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा व श्री. नितीन बघाये, कंत्राटी सहा. कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा व श्री. महादेव धुर्वे, कंत्राटी सहा. कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा आणि समस्त कर्मचारी वृंदाने शिबिराच्या यशस्वीतेसाठी विशेष परिश्रम घेतले.

ग्रामीण रुग्णालय, चिखलदरा येथील वैद्यकीय अधीक्षक, आणि त्यांच्या संपूर्ण वैद्यकीय चमूने रक्त संकलन आणि आरोग्य तपासणीसाठी तांत्रिक व वैद्यकीय सहकार्य पुरवले. त्यांच्या या योगदानाबद्दल संस्थेच्या वतीने विशेष कृतज्ञता व्यक्त करण्यात आली.

‘ प्रजासत्ताक दिन हा केवळ उत्सव नसून तो कर्तव्याची जाणीव करून देणारा दिवस आहे. वनरक्षक आणि प्रशासकीय कर्मचाऱ्यांनी प्रशिक्षणासोबतच सामाजिक जबाबदारी भान ठेवणे आवश्यक आहे. आजचे रक्तदान हे गरजू रुग्णांचे प्राण वाचवण्यासाठी मोलाचे ठरेल.’

शिबीरामधील सहभागी:

- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 मधील सर्व प्रशिक्षणार्थी.
- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपीक / लेखापाल यांचे 45 दिवसीय पायाभूत प्रशिक्षणामधील सर्व प्रशिक्षणार्थी.
- वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथील सर्व अधिकारी / कर्मचारी.

15. **वनरक्षक सत्र क्र. 63 यांची विदर्भ अभ्यास दौरा परीक्षा**. (दि. 29/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले नवनियुक्त अप्रशिक्षित वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्र. 63 यांचा प्रशिक्षणादरम्यान विदर्भ शैक्षणीक अभ्यास दौरा नियोजित कार्यक्रमानुसार आयोजित करण्यात आला होता. या अभ्यास दौऱ्याचा उद्देश प्रशिक्षणार्थींना विदर्भ विभागातील वनव्यवस्थापन, जैवविविधता, वनसंरक्षण, वन्यजीव व्यवस्थापन तसेच संबंधित प्रशासकीय कार्यपध्दतींचे प्रत्यक्ष ज्ञान मिळवून देणे हा होता.

सदर अभ्यास दौऱ्याच्या अनुषंगाने प्रशिक्षणार्थींची विदर्भ अभ्यास दौरा परीक्षा घेण्यात आली. या परीक्षेद्वारे प्रशिक्षणार्थींचे अभ्यास दौऱ्यातील निरीक्षण, समज, प्राप्त ज्ञान तसेच त्याचा व्यावहारिक उपयोग करण्याची क्षमता यांचे मूल्यमापन करण्यात आले. परीक्षा ठरविण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमानुसार व नियमानुसार घेण्यात आली असून, सर्व प्रशिक्षणार्थींनी परीक्षेत सहभाग घेतला.

ही परीक्षा प्रशिक्षण प्रक्रियेचा एक महत्वाचा भाग असून, प्रशिक्षणार्थींच्या एकूण प्रगतीचे व क्षेत्रीय ज्ञानाचे मूल्यमापन करण्यासाठी उपयुक्त ठरली आहे. सदर परीक्षा ही **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वीपणे व नियोजनबध्द पध्दतीने पार पडली.

16. **हुतात्मा दिवस**. (**दिनांक** 30/01/2026)

देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी प्राणार्पण केलेल्या हुतात्म्यांच्या स्मरणार्थ आदर व्यक्त करण्यासाठी दिनांक 30 जानेवारी रोजी दरवर्षी संपूर्ण देशभर दोन मिनिटे मौन (स्तब्धता) पाळून त्यांना आदरांजली वाहण्यात येते. त्यानुसार यावर्षीही शुक्रवार, दिनांक 30 जानेवारी, 2026 रोजी सकाळी ठिक 11.00 वाजता वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे दोन मिनिटे मौन (स्तब्धता) पाळण्यात आला.

सदर कार्यक्रम संस्थेच्या **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या अध्यक्षतेखाली शांततेत व शिस्तबध्द पध्दतीने पार पडला.

17. वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपीक / लेखापाल व वनपाल यांचे 30 व 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षण कार्यक्रम.
(माहे जानेवारी 2026)

अ. क्र	सत्र क्र. व दिनांक	संवर्ग	विषय	व्याख्याते	हजर प्रशिक्षणार्थी
01	02	03	04	05	06
01	सत्र क्र. 02 दि. 23/12/25 ते 21/01/26	कॅम्पा योजना अंतर्गत वनपाल	**विषय: 30 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण.**		41
			01. प्रशिक्षणाबाबत सुचना.	श्री. एस.एस. आकेवार, क.शि, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			02. CCT, DCT स्थळनिश्चिती. 03. LBS, स्थळनिश्चिती, आखणी. 04. गॅबीयन बंधारा स्थळनिश्चिती, आखणी. 05. सिमेंट नालाबांध स्थळनिश्चिती, आखणी. 06. अंदाजपत्रक व मोजमाप पुस्तिका तयार करणे. 07. CCT, DCT,LBS प्रात्यक्षिक व शंकानिरसन. 08. CNB गॅबीयन, MNB प्रात्यक्षिक व शंकानिरसन.	श्री. अनिल लोखंडे, खाजगी अभियंता. रा. परतवाडा.	
			09. जंगल कामगार सहकारी संस्था व त्यांचे कार्य. 10. कुप काम, विक्री व इमारती मालाचा लेखा.	श्री. पी.एन.कैदलवार, वनमजुर.	
			11. शासकीय वनउद्यान क्षेत्रिय दौरा.	श्री. नितीन बघाये, सहा. कवायत शिक्षक (कंत्राटी) वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			12. वनरक्षक व वनपाल यांची कार्ये नियतक्षेत्र तपासणी बाबत कार्यपध्दती. 13. वनगुन्हे हाताळण्याबाबतची कार्यपध्दती. 14. वन सीमा माहिती व संरक्षण पध्दती महाराष्ट्र वन नियमावली 2014. 15. भारतीय वन अधिनियम 1927 व सुधारणा 2023. 16. वन्यजीव (संरक्षण) 1972 सुधारणा 2023. 17. शंकानिरसन. 18. वन (संरक्षण एवं संवर्धन) अधिनियम 2023 सुधारीत, ठळक तरतुदी. 19. जैविक विविधता (सुधारीत) अधिनियम 2023 पर्यावरण संरक्षक अधिनियम 1986. 20. वन अपराध तपास पध्दती, नवीन भारतीय नागरी सुरक्षा संहिता 2003 प्रमाणे आवश्यक तपासातील तरतुदी. 21. वनअपराध तपासपध्दती दस्तावेज तयार करणे. (प्रात्यक्षिक)	श्री. एस.एम. जगताप, वि.व.अ. से. नि.	
			22. Self Awareness. 23. Public Speaking & Presentation Skill. 24. Personality Development. 25. Positive Attitude. 26. Communication Skill. 27. Stress Management. 28. Time Management. 29. Conflict Management.	श्री. रागीब अहमद, तज्ञ व्य.वि.	

			30. इमारत बांधकाम साहित्य माहिती. 31. वनविभागातील विविध इमारत बांधकामाबाबत माहिती. 32. ईमारत बांधकाम अंदाजपत्रकातील विविध बाबी. 33. इमारतीची देखभाल व दुरुस्ती. 34. मोजमाप व मोजमापांच्या पध्दती. 35. मोजमाप पुस्तिका. 36. बांधकाम प्रमाणके तयार करण्याची पध्दती.	श्री. एस.एम.सुरजुसे, सवस. से.नि.	
			37. रोपवन, रोपवाटीका. 38. क्षेत्रीय दौरा सेमाडोह-बोरी-हरिसाल नर्सरी, रोपवन.	श्री. एस.एन.गुल्हाने, सहा. वनसंरक्षक.	
			39. माहितीचा अधिकार अधिनियम-2005. 40. लोकसेवा अधिनियम-2015.	प्रा. राजेश पाटील, रा. अमळनेर.	
			41. वाईल्ड लाईफ क्राईम सेलची ओळख व कार्यपध्दती. 42. अनुसुचित 1 मधील वन्यप्राणी शिकार कारवाई व प्रात्यक्षिके. 43. दस्ताऐवज व पुरावा संकलन आणि न्याय वैद्यकिय प्रयोगशाळेचा वाटा. 44. Live Tower Location, Fire Cell, COVER आणि ALABI बाबत माहिती.	क्राईम सेल चमू, अमरावती.	
			45. सांपाविषयी मुलभूत माहिती.	श्री. अमित नाईक, सर्पमित्र, चिखलदरा.	
			46. संसुक्त वनव्यवस्थापन संकल्पना-उद्दिष्टे व दि. 5.10.2011 चा शा.नि.सं.व.व्य. कार्यपध्दती. 47. दि. 22.12.2011 चा शा.नि. ग्रामपरिस्थितीकीय विकास समिती कार्यपध्दती. 48. वनपाल (सदस्य सचिव) ची कर्तव्य जबाबदाऱ्या व पालन करावयाची तत्वे व सभा ग्रामसभा, बैठका वनपालाची भूमिका. 49. सं.व.व्य. समितीचा रोखलेखा पध्दती व वनपरिमंडळचा रोखलेखा समिती कामाचे मुल्यांकन पध्दती. 50. वनविभागातील मूल्यांकन पध्दती, मुल्यांकन आक्षेप व त्यांची उत्तरे. 51. विभागीय चौकशी नियम-पध्दती A.C.B. प्रकरणे. 52. म.ना.से. शिस्त व अपील / निलंबन, मत्ता व दायीत्व. 53. वरिष्ठांशी वागणुक, कनिष्ठांशी वागणुक व जनतेशी वागणुक. 54. कुपाचा उपचार नकाशा तयार करणे Coupe Marking कार्य आयोजना कक्ष इतिहास. 55. शंकानिरसन.	श्री.एस.बी.धर्माधिकारी, सहा.वनसंरक्षक, से.नि.	
			56. पदग्रहण अवधी, रोकडवही व सेवापुस्तक. 57. म.ना.से. वर्तणुक नियम व सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती. 58. म.ना.से. रजा नियम, सेवेत असतांना मिळणारे शासकिय लाभ व सेवानिवृत्ती नंतर मिळणारे शासकीय लाभ. 59. वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्ती DCPS/UPS/NPS व आस्थापने संबंधी शंका व निरसन.	श्री.जी.टी.महाजन, लेखाधिकारी से.नि.	

			60. POSH-2013.	कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			61. कार्टींग चलान, ईमारती मालाची आवक, आवक रजिष्टर. 62. ग्रेडींग नियम, गट लावणे, लॉट रजिष्टर, लॉट लिस्ट व ईतर. 63. ईमारती मालाच्या लिलावाची कार्यपध्दती, ईमारती माल निर्गतीची कारवाई. 64. कुपातील कामकाजाची कार्यपध्दती. 65. कुपातील कामकाजाची कार्यपध्दती जारीदा परिक्षेत्रातील खारी कुप (TPWC) कुपातील कामाची प्रत्यक्ष पाहणी व अभ्यास.	श्री. एस.एम.बिजागरे, लेखापाल, से.नि.	
			66. कुरण व्यवस्थापन.	प्रा.जी.डी.मुरतकर, सिपना कॉलेज, चिखलदरा.	
			67. WCT Workshop.	श्री. गणेश होनवाड, सिनिअर प्रोग्राम मॅनेजर ट्रेनिंग ॲन्ड कॅपॅसिटी बील्डींग.	
			68. परीक्षा. 69. PPT सादरीकरण.	कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
02	**सत्र क्र. 02 दि. 15/12/25 ते 28/01/26**	**कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपिक / लेखापाल**	**विषय: 45 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण.**		**24**
			01. सामान्य सुचना. 02. व्यक्तीमत्व विकास. 03. न्यूरो लिंगुविस्टिक प्रोग्रामिंग (NLP) ओळख आणि महत्व. 04. संवाद कौशल्य. 05. सकारात्मक भावनांचा विकास. 06. NLP द्वारे व्हीज्युलायजेशन व ग्रटीट्युड. 07. NLP रॅपो बिल्डींग. 08. NLP व डिस असोशियशन व शावर टेक्नीक चा वापर.	श्री. एस.एस. आकेवार, क.शि, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			09. औषधी वनस्पती रानभाज्या व दुर्मिळ वनस्पती. 10. जैविक विविधता. 11. वन्यप्राणी अस्तित्व व पुरावे. 12. संस्थेच्या परिसरातील औषधी व दुर्मिळ वनस्पतींची ओळख. 13. शंकानिरसन.	श्री. आर. बी. गिरी, वनक्षेत्रपाल, से.नि.	
			14. महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (वेतन) 1981 (मुळ नियम)-1,2. 15. महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (सुधारीत वेतन) नियम 2019 (7 वेतन आयोग) प्रात्यक्षिक. 16. महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (सुधारीत वेतन) नियम 2009 (6 वेतन आयोग) प्रात्यक्षिक. 17. महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (सुधारीत वेतन) नियम 1998 (5 वेतन आयोग) प्रात्यक्षिक. 18. सेवानिवृत्ती विषयक लाभ. 19. सेवानिवृत्ती प्रकरण ऑन लाईन तयार करणे. 20. भविष्य निर्वाह निधी (प्रात्यक्षिकासह)	श्री. ओमप्रकाश जाधव, सहा. लेखाअधिकारी, रा. अमरावती.	

			21. सेवा जेष्ठता यादी. 22. NPS/UPS/OPS. 23. पत्रलेखन. 24. टिप्पणी लेखन. 25. वेतनिका. 26. वेतनिका(प्रात्यक्षिक)		
			27. ट्रॅकिंग.	श्री. नितिन बघाये, सहा.क.शि.व.प्र.सं. चिखलदरा.	
			28. पदग्रहण अवधी. 29. म.ना.से. रजा नियम. 30. सेवापुस्तक. 31. जमाखर्च ताळमेळ. 32. निर्लेखन. 33. शंका निरसन.	कु. वैशाली दुधे, लेखापाल.	
			34. पगार बिल तयार करणे. (प्रात्यक्षीक) 35. वर्ग 4 कर्मचाऱ्यांचे GPF बिल तयार करणे. 36. वर्ग 4 कर्मचाऱ्यांचे GPF बिल तयार करणे (प्रात्यक्षिक). 37. NPS / DCPS कर्मचाऱ्यांचे पेंशन केस तयार करणे. 38. शंका निरसन.	श्री. पवन पखाले, तांत्रिक सहाय्यक, कोषागार कार्यालय, अमरावती.	
			39. जंगल कामगार सहकारी संस्था व त्यांचे कार्य. 40. कुप काम, विक्री व इमारती मालाचा लेखा.	श्री.पी.एन.कैदलवार, वनमजुर.	
			41. **शासकीय वनउद्यान क्षेत्रीय दौरा**. श्री. नितिन बघाये, सहा.क.शि.व.प्र.सं. चिखलदरा. श्री. एस.एस.आकेवार, क.शि, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा. श्री. आर.जी.मून, अभिरक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.		
			42. चर्चासत्र. 43. POSH-2013.	कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			44. महाराष्ट्र कोषागार नियम. 45. महाराष्ट्र आकस्मीक खर्च, नियम. 46. मुंबई वित्तीय नियम व वित्तीय अधिकार. 47. भविष्य निर्वाह निधी नियम. 48. अर्थसंकल्प. 49. महाराष्ट्र आकस्मीक खर्च, नियम. 50. वैद्यकिय खर्च प्रतिपुर्ती देयके. 51. GST TDS Deducation या बाबतच्या तरतुदी. 52. गटविमा योजना. 53. आयकर परिगणना व नियम. 54. मत्ताव दायित्व. 55. शासकिय कर्जे व अग्रिमे. 56. न्यायालयीन प्रक्रिया व कामकाज. 57. शंकानिरसन.	श्री. विजय डहाळे, सहा.लेखा अधिकारी.	

			58. Self Awareness. 59. Public Speaking & Presentation Skill. 60. Personality Development. 61. Positive Attitude. 62. Communication Skill. 63. Stress Management. 64. Time Management. 65. Conflict Management.	श्री. रागीब अहमद, तज्ञ व्य. विकास.	
			66. वनविभागाची रचना व कार्यपध्दती, कर्तव्य व जबाबदाऱ्या. 67. वनक्षेत्र, विभाग व वृत्तस्तरावरील कामाचे स्वरुप व ओळख. 68. आदर्श कर्मचाऱ्यांचे गुणविशेष. 69. दुरध्वनीचा योग्य वापर. 70. म.ना.से. (शिस्त व अपील) नियम 1979 निलंबन. 71. दोषारोप तयार करणे. 72. विभागीय चौकशी जोडपत्र 1 ते 4. 73. सादरकर्ता अधिकारी चौकशी कर्तव्ये-जबाबदाऱ्या.	श्री.एस.बी.धर्माधिकारी, सहा.वनसंरक्षक, से.नि.	
			74. क्षेत्रीय दौरा सेमाडोह-बोरी-हरिसाल नर्सरी.	श्री. एस.एन. गुल्हाने, सहा.वनसंरक्षक.	
			75. डिजिटल डॉक्युमेंट आणि कम्युनिकेशन मॅनेजमेंट, ई-मेल व्यवस्थापन व व्हॉट्स ॲप दस्तऐवज व्यवस्थापन. 76. सॉफ्ट कॉपीचे व्यवस्थापन, क्लाऊड स्टोरेजचा वापर व स्पीच-टू-टेक्स्ट आणि स्कॅन-टू-टेक्स्ट.	श्री. आनंद जी. ढगे, सिपना कॉलेज, चिखलदरा.	
			77. सापांविषयी मुलभूत माहिती.	श्री. अमित रा. नाईक, सर्पमित्र, चिखलदरा.	
			78. माहितीचा अधिकार अधिनियम-2005. 79. लोकसेवा अधिनियम-2015.	प्रा. राजेश पाटील, रा. अमळनेर.	
			80. भारतीय वन अधिनियम 1927 थोडक्यात ओळख. 81. वन्यजीव संरक्षण अधिनियम 1972 सुधारीत 2023 थोडक्यात ओळख. 82. महाराष्ट्र वृक्षतोड (विनियमन) अधिनियम 1964 सुधारीत 2023 थोडक्यात ओळख. 83. वन्यप्राणी हल्ल्याची नुकसान भरपाई प्रकरणे हाताळणे. 84. वन (संरक्षण एवं संवर्धन) अधिनियम 2023 अंतर्गत प्रस्ताव. 85. वनगुन्हे प्रकरणी करावयाची कार्यवाही. 86. न्यायालयीन प्रकरणे हाताळतांना घ्यावयाची काळजी.	श्री. एस. एम. जगताप, वि.व.अ. से.नि.	
			87. कार्यालयीन कामकाज पध्दती. 88. महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमावली. 89. जमा, महसुल खर्च. 90. रोकडवही मार्गदर्शक सुचना. 91. भांडार खरेदी प्रक्रिया, सहा संच पध्दती अभिलेख वर्गीकरण. 92. प्रवास भत्ता, बदली भत्ता, स्वग्राम प्रवास सवलत. 93. झिरो पेंडन्सी, डेली डिस्पोजल.	श्री. जी.टी. महाजन, लेखाधिकारी, से.नि.	

			94. कार्टींग चलान, ईमारती मालाची आवक, आवक रजिष्टर. **95**. ग्रेडींग नियम, गट लावणे, लॉट रजिष्टर, लॉट लिस्ट व ईतर. **96**. ईमारती मालाच्या लिलावाची कार्यपध्दती, ईमारती माल निर्गतीची कारवाई. **97**. कुपातील कामकाजाची कार्यपध्दती. **98**. कुपातील कामकाजाची कार्यपध्दती जारीदा परिक्षेत्रातील खारी कुप (TPWC) कुपातील कामाची प्रत्यक्ष पाहणी व अभ्यास.	श्री. एस.एस. बिजागरे, लेखापाल, से.नि.	
			99. आमझरी पर्यटन संकुलास भेट.	श्री. नितिन बघाये, कंत्राटी, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
			100. VC द्वारे On Line E-Office.	श्री. निलेश चौधरी, अमरावती.	
			101. परीक्षा. 102. PPT सादरीकरण.	कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.	
				एकुण प्रशिक्षणार्थी	**65**

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचे वर्गातील सत्र (माहे जानेवारी 2026)

विषय: POSH **व्याख्याते**: कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा.

विषय: VC द्वारे On Line E-Office **व्याख्याते**: श्री. निलेश चौधरी, रा. अमरावती.

विषय: वेतनिका **व्याख्याते**: श्री. ओमप्रकाश जाधव, सहा.लेखाअधिकारी, रा. अमरावती.

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचे वर्गातील सत्र (माहे जानेवारी 2026)

विषय: WCT Workshop **व्याख्याते**: श्री. गणेश होनवाड, सि.प्रो.मॅनेजर ट्रेनिंग ॲन्ड कॅपॅसिटी बील्डींग.

विषय: कार्यालयीन कामकाज पध्दती. **व्याख्याते**: श्री.जी.टी. महाजन, लेखाधिकारी (से.नि.)

विषय: म.ना.से. शिस्त व अपील/निलंबन, मत्ता व दायीत्व **व्याख्याते**: श्री. एस.बी.धर्माधिकारी, सहा.वनसंरक्ष(से.नि.)

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचे व्यायाम व योगा (माहे जानेवारी 2026)

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचे व्यायाम व योगा (माहे जानेवारी 2026)

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा शासकीय उद्यान चिखलदरा येथे शैक्षणिक दौरा (दि. 25/12/2025)

वनपाल व लिपीक/लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा **मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प** गुगामल वन्यजीव विभाग चिखलदरा अंतर्गत येणाऱ्या शासकीय उद्यान चिखलदरा येथे दि. 25/12/2025 रोजी शैक्षणीक दौरा. सदर दौरा हा श्री. आर.जी.मून, व.प.अधिकारी वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा व श्री. एस.एस.आकेवार, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्फत नेण्यात आला.

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा सेमाडोह, बोरी व हरिसाल येथे शैक्षणिक दौरा (दि. 03/01/2026)

वनपाल व लिपीक/लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा **सेमाडोह, बोरी व हरिसाल** येथे दि. 03/01/2026 रोजी शैक्षणीक दौरा. सदर दौरा हा श्री.एस.एन. गुल्हाने, सहा.वनसंरक्ष, से.नि. व श्री. नितीन बघाये, कंत्राटी, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्फत नेण्यात आला.

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा जारीदा येथे शैक्षणिक दौरा (दि. 17/01/2026)

वनपाल व लिपीक/लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा **कुपातील कामकाजाची कार्यपध्दती जारीदा परिक्षेत्रातील खारी कुप (TPWC) कुपातील कामाची प्रत्यक्ष पाहणी व अभ्यास** या करीता जारीदा येथे दि. 17/01/2026 रोजी शैक्षणीक दौरा. सदर दौरा हा श्री.एस.एस. बिजागरे, लेखापाल, से.नि. व श्री. नितीन बघाये, कंत्राटी, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्फत नेण्यात आला.

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा शासकीय आमझरी पर्यटन संकुल, चिखलदरा येथे क्षेत्रीय दौरा (दि. 19/01/2026)

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा आमझरी पर्यटन संकुल, चिखलदरा येथे दि. 19/01/2026 रोजी क्षेत्रीय दौरा. सदर दौरा हा श्री. नितीन बघाये, कंत्राटी, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्फत नेण्यात आला.

लिपीक / लेखापाल यांचा गाविलगड किल्ला, चिखलदरा येथे क्षेत्रीय दौरा.
(दि. 20/01/2026)

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा दिनांक 20/01/2026 रोजी **गाविलगड किल्ला, चिखलदरा** येथे क्षेत्रीय दौरा करण्यात आला. सदर दौरा हा श्री. नितीन बघाये, कंत्राटी, कवायत शिक्षक, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आला. तसेच सदर क्षेत्र हे मेळघाट वन्यजीव विभाग परतवाडा, अंतर्गत गाविलगड परिक्षेत्र, चिखलदरा मध्ये येते. तसेच प्रशिक्षणार्थींना श्री. व्ही. एन. कास्देकर, वनपाल, गाविलगड परिक्षेत्र चिखलदरा यांनी योग्य ते मार्गदर्शन केले.

वनपाल व लिपीक / लेखापाल यांचा सांस्कृतीक कार्यक्रम. (दि. 20/01/2026)

वनपाल व लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा दि. 20/01/2026 रोजी सांस्कृतीक कार्यक्रम आयोजीत करण्यात आला. व सदर कार्यक्रम हे कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, **संचालक,** वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या अध्यक्षतेखाली व्यवस्थीतरीत्या पार पडले.

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा संस्थेच्या परीसरामध्ये क्षेत्रीय दौरा. (दि. 05/01/2026)

व्याख्याते: श्री. आर.बी. गिरी, वपअ. से.नि. **विषय**: संस्थेच्या परिसरातील औषधी व दुर्मिळ वनस्पतींची ओळख.

वनपाल प्रशिक्षणार्थी यांचा संस्थेच्या परीसरामध्ये क्षेत्रीय दौरा. (दि. 09/01/2026)

व्याख्याते: श्री. अनिल लोखंडे, खाजगी अभियंता, रा. परतवाडा **विषय**: CCT, DCT, LBS व CNB गॅबीयन, MNB प्रात्यक्षिक.

वनपाल प्रशिक्षणार्थी यांचा Power Point Presentation **सादरीकरण**. (दि. 19/01/2026)

व्याख्याते: कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, व.प्र.सं. चिखलदरा. **विषय**: Power Point Presentation सादरीकरण.

वनपाल प्रशिक्षणार्थी यांची परीक्षा (दि. 20/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत वनपाल सत्र क्र. 02 (प्रशिक्षण कालावधी दि. 23/12/2025 ते 21/01/2026) यांचे 30 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षणादरम्यान सदर प्रशिक्षणार्थी यांची परीक्षा घेण्यात आली. सदर परीक्षा ही **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वीपणे व नियोजनबध्द पध्दतीने पार पडली.

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांचा Power Point Presentation सादरीकरण. (दि. 27/01/2026)

व्याख्याते: कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, संचालक, व.प्र.सं. चिखलदरा. **विषय**: Power Point Presentation सादरीकरण.

लिपीक / लेखापाल प्रशिक्षणार्थी यांची परीक्षा (दि. 27/01/2026)

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपीक/लेखापाल सत्र क्र. 02 (प्रशिक्षण कालावधी दि. 15/12/2025 ते 28/01/2026) यांचे 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत प्रशिक्षणादरम्यान सदर प्रशिक्षणार्थी यांची परीक्षा घेण्यात आली. सदर परीक्षा ही **संचालक,** कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे, वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वीपणे व नियोजनबध्द पध्दतीने पार पडली.

वनपाल प्रशिक्षणार्थी यांचे 30 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण सत्र क्र. 02 (दि. 23/12/2025 ते 21/01/2026)

विषय: 30 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण.

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत वनपाल सत्र क्र. 02 (प्रशिक्षण कालावधी दि. 23/12/2025 ते 21/01/2026) प्रशिक्षणामधील प्रशिक्षणार्थींचे 30 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत कालावधी प्रशिक्षण पुर्ण झाले असुन सदर प्रशिक्षणार्थींचा **प्रमाणपत्र** वितरण समारंभ व **निरोप समारंभ** कार्यक्रम घेण्यात आला. सदर प्रशिक्षणार्थींचा प्रमाणपत्र वितरण समारंभ कार्यक्रम हे **संचालक, कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे,** वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते घेण्यात आला.

लिपीक/लेखापाल यांचे 45 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण सत्र क्र. 02 (दि. 15/12/2025 ते 28/01/2026)
विषय: 45 दिवसीय पायाभुत प्रशिक्षण.

वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा येथे सुरु असलेले कॅम्पा योजने अंतर्गत लिपीक/ लेखापाल सत्र क्र. 02 (प्रशिक्षण कालावधी दि. 15/12/2025 ते 28/01/2026) प्रशिक्षणामधील प्रशिक्षणार्थीचे 45 दिवसीय दिर्घ मुदत पायाभुत कालावधी प्रशिक्षण पुर्ण झाले असुन सदर प्रशिक्षणार्थींचा **प्रमाणपत्र** वितरण समारंभ व **निरोप समारंभ** कार्यक्रम घेण्यात आला. सदर प्रशिक्षणार्थींचा प्रमाणपत्र वितरण समारंभ कार्यक्रम हे **संचालक, कु. मुक्ताबाई वि. टेकाळे,** वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा यांच्या हस्ते घेण्यात आला.

18. वृत्तपत्र कात्रणे.

अमरावती, गडचिरोली, चंद्रपुर, गोंदिया, भंडारा ■ वर्ष - ११ ■ अंक ८८ ■ शुक्रवार, दि. ३० जनवरी २०२६ ■ डाक - शनिवार, दि. ३१ जनवरी २०२६ ■ पृष्ठ ८ ■ मूल्य २

सांध्य दैनिक **विदर्भ की दहाड़**

महानगर का अखबार हूँ.. सच लिखता हूँ

E-mail - amtdahad@gmail.com संपादक - सुनील एम. सचदेव मो. ९४२२६६६८२७

अब आपकी सेवा में... मनोहरलाल होलसेल संपूर्ण लग्न बस्ता बिझीलेन्ड, नांदगांव पेठ, अमरावती

महारक्तदान व स्वास्थ्य जांच शिबिर

वनरक्षको को दिया राष्ट्रसेवा का संदेश

संवाददाता, विदर्भ की दहाड़

चिखलदरा, ३० जनवरी - गणतंत्र दिन निमित्य स्थानिय वन प्रशिक्षण संस्था में महारक्तदान तथा निशुल्क स्वास्थ्य जांच शिबिर सफलतापूर्वक संपन्न हुआ। वनरक्षकों ने रक्तदान के जरिये राष्ट्रसेवा का संदेश दिया। इस सामाजिक उपक्रम में वनविभाग के प्रशिक्षणार्थी व कर्मचारियो ने बडी संख्या में सहभाग दर्शाते हुये आदर्श प्रस्तुत किया।

शिविर में वनरक्षक दल क्रमांक ६३, लिपिक तथा अकाउंटन मुलभूत प्रशिक्षणार्थी उसी तरह संस्था के अधिकारी व कर्मचारी ने उत्सफूर्त सहभाग लिया। सुबह १० बजे प्रारंभ हुये इस उपक्रम में अनेक रक्तदाताओं ने रक्तदान कर रक्तदान ही सर्वश्रेष्ठदान का संदेश दिया। कार्यक्रम का आयोजन संस्था संचालिका मुक्ता टेकाडे के मार्गदर्शन में किया गया। इस हेतु कवायत शिक्षक सुधीर भाऊराव आकेवार का विशेष सहयोग रहा। शिल्पा घाटे वनरक्षक, नितिन बघाय, महादेव धुळे सहित सभी कर्मचारियों ने अथक परिश्रम किया। ग्रामीण अस्पताल में मेडिकल अधिक्षक व उनके संपूर्ण मेडिकल टीम ने रक्तसंकलन तथा स्वास्थ्य जांच के लिये तकनिकी मेडिकल सहकार्य दिया। उनके योगदान के संदर्भ में संस्था की ओर से विशेष कृतज्ञता व्यक्त की गयी। इस अवसर पर वनप्रशिक्षण संस्था ने संचालिका मुक्ता टेकाडे ने कहां कि गणतंत्र दिन केवले उत्सव नही बल्कि कर्तव्य की जानकारी देने वाला दिन है। वनरक्षक तथा शासकिय कर्मचारियों ने प्रशिक्षण के साथ सामाजिक जवाबदारी का भी एहसास रखना आवश्यक है।

सकाळ TODAY

चिखलदरा येथे आरोग्यतपासणी, रक्तदान शिबिर उत्साहात

ग्रामीण रुग्णालय तथा वनप्रशिक्षण संस्थेचा पुढाकार

■ सकाळ वृत्तसेवा

अचलपूर, ता. २८ : चिखलदरा ग्रामीण रुग्णालय तथा वनप्रशिक्षण संस्थेच्या संयुक्त विद्यमाने चिखलदरा येथे २७ जानेवारी रोजी आरोग्यतपासणी व रक्तदान शिबिर घेण्यात आले. यावेळी जवळपास ४० वन अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी रक्तदान केले.

शिबिरामध्ये एनसीडी अंतर्गत रक्तदाब व शूगर, ईसीजी तसेच अरुणोदय सिकलसेल मोहीम अंतर्गत वन अधिकारी आणि कर्मचारी यांची सिकलसेल तपासणीदेखील करण्यात आली. रक्तसंकलन जिल्हा सामान्य रुग्णालय येथील डॉ. उकांडे, जनसंपर्क अधिकारी मिलिंद तायडे यांच्या चमूने केले. यशस्वीतेकरिता वनप्रशिक्षण संस्था चिखलदऱ्याच्या संचालक मुक्ता टेकाळे, कवायत शिक्षक आकेवर, वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. शिवराज माने, डॉ. गवई प्रयोगशाळा वैधानिक अधिकारी संतोष ठाकरे, सहायक अधीक्षक दीपक वानखडे, किरण साळवे, पूनम खोडस्कर, सतीश चामट, नीता दहीकर, पूजा बेलसरे, सुरेखा कासदेकर, शकुंतला कासदेकर यांनी परिश्रम घेतले.

११ महिन्यांत पाचवेळा रक्तदान शिबिर

■ मागील ११ महिन्यांत पाच शिबिरे घेण्यात आली. या रक्तदान शिबिराचा लाभ हिमोग्लोबीन कमी असलेल्या गरोदर माता तसेच सिकलसेलग्रस्त गरोदर माता यांना होत आहे. यासाठी मागील १४ वर्षांपासून प्रयोगशाळा वैधानिक अधिकारी संतोष ठाकरे यांच्याकडून प्रयत्न करण्यात येत आहे.

Nagpur, Amravati-Today
29/01/2026 Page No. 4

वृत्तपत्र कात्रणे.

आर्या आयुर्वेदिक दवाखाना
(गुप्त व सेक्स रोगी मिले)
मो.नं. 7387970174
वडाली रोड, अंध विद्यालय से आगे
हनुमान मंदिर, आठवले कॉम्प्लेक्स, अमरावती
मिलिए हर सोमवार सुबह ९से५

हिन्दी दैनिक
मंगल प्रहर
mangalprahar2020@gmail.com
अमरावती, यवतमाल, अकोला एवं वाशिम जिले में वितरित
भरोसा वही अंदाज नया
Postal Number-AMT/RNP/527/2025-2027

डांटने पर छात्र ने दी जान

सूरत। समाचार एजेंसी

जिले के उधना इलाके में एक 12 साल के छात्र ने अपने घर के पास की शुभम रेजीडेंसी की नौवीं मंजिल से कूदकर जान दे दी। बताया जाता है कि परीक्षा के दौरान माता-पिता द्वारा पढ़ाई के लिए डांटे जाने के बाद छात्र ने यह कदम शेष पृष्ठ 2 पर

वन प्रशिक्षण संस्थान का प्रेरणादायक कदम

पॉइंट पर चलाया प्लास्टिक निर्मूलन अभियान

चिखलदरा। मंगल प्रहर संवाददाता

वन प्रशिक्षण संस्थान में वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्रमांक 63 की ओर से पर्यावरण संरक्षण और स्वच्छता को बढ़ावा देने के उद्देश्य से एक विशेष अभियान चलाया गया। इस अवसर पर प्रशिक्षणार्थियों ने चिखलदरा के प्रमुख पर्यटन स्थलों गोराघाट पॉइंट, ठाकुर पॉइंट और प्रॉस्पेक्ट्स पॉइंट पर जाकर प्लास्टिक निर्मूलन अभियान के तहत श्रमदान किया। अभियान के दौरान पर्यटकों को स्वच्छता बनाए रखने और प्लास्टिक मुक्त वातावरण के महत्व के बारे में जागरूक किया गया।

यह पहल 1 से 7 अक्टूबर तक मनाए जाने वाले वन्यजीव सप्ताह के अंतर्गत एक महत्वपूर्ण गतिविधि रही। इस कार्यक्रम का मार्गदर्शन संस्थान की संचालिका मुक्ता टेकाळे ने किया। कार्यक्रम को सफल बनाने में कवायत शिक्षक सुधीर आकेवार ने विशेष भूमिका निभाई, जबकि महादेव धुर्वे और नितिन बघाय का भी महत्वपूर्ण सहयोग रहा। इस प्रेरक अभियान से प्रशिक्षणार्थियों में पर्यावरण संरक्षण की भावना और जिम्मेदारी का विकास हुआ है। वन प्रशिक्षण संस्थान ने प्लास्टिक मुक्त चिखलदरा के लक्ष्य की दिशा में एक सराहनीय और अनुकरणीय कदम उठाया है।

प्लास्टिक मुक्त चिखलदरा की ओर प्रेरणादायी कदम

* वन प्रशिक्षण संस्था का सराहनीय अभियान

प्रतिनिधि/चि.८

चिखलदरा-वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा में वनरक्षक प्रशिक्षणार्थी सत्र क्रमांक ६३ की ओर से पर्यावरण संवर्धन और स्वच्छता के लिए एक विशेष उपक्रम चलाया गया. प्रशिक्षणार्थियों ने चिखलदरा के प्रेक्षणीय स्थलों में से गोरघाट पॉईंट, ठाकूर पॉईंट और प्रॉस्पेक्ट्स पॉईंट में भेट देकर प्लास्टिक निर्मूलन अभियान अंतर्गत श्रमदान किया. इस उपक्रम द्वारा वन्यजीव व पर्यावरण सुरक्षा संबंधी जनजागृति की गई तथा पर्यटकों को परिसर में स्वच्छता और प्लास्टिकमुक्त वातावरण रखने का महत्व समझाया गया. यह उपक्रम १ से ७ अक्टूबर दौरान चलाये गए वन्यजीव सप्ताह इस राष्ट्रीय उपक्रम का एक महत्वपूर्ण हिस्सा रहा. इस मुहिम का मार्गदर्शन संस्था की संचालिका मुक्ता टेकाडे ने किया. उपक्रम को सफल बनाने के लिए संस्था के कवायद शिक्षक सुधीर आकेवार ने विशेष पहल की. तथा महादेव धुर्वे व नितिन बघाय का भी सहयोग मिला. इस उपक्रम से प्रशिक्षणार्थियों में पर्यावरण संवर्धन की भावना निर्माण हुई. प्लास्टिकमुक्त चिखलदरा के उद्देश्य को सफल करने की दिशा में वन प्रशिक्षण संस्था, चिखलदरा ने एक उल्लेखनीय व प्रेरणादायी कदम उठाया है.